

TOTA UNA VIDA D'OBRES

William Shakespeare va néixer el 1564 a Stratford-upon-Avon. Fill d'un guanter i comerciant de pell, aviat va abandonar la seva ciutat natal per anar a viure a Londres, on va començar la seva vida teatral. S'inicià com a actor, tot i no representar papers principals, per acabar escrivint les seves pròpies obres teatrals. Fou un autor prolífic i d'èxit entre el públic però denostat per la crítica de l'època, ja que no agradaven gaire les innovacions que introduï. I és que el teatre shakerperià suposà una ruptura respecte el teatre anterior, liderat per Christopher Marlowe, l'altre gran dramaturg anglès. La novetat de Shakespeare ve donada per la complexitat dels seus personatges, que participen del bé i del mal, de la culpa, del remordiment i de qualsevol emoció humana. Enrere queden els caràcters de Marlowe, gens semblants a la realitat i poc definits. No obstant ser conegut més com autor teatral que com a poeta, el seu debut literari arribà de la mà de la poesia, amb el poema eròtic "*Venus i Adonis*". Va morir el 23 d'abril de 1616 deixant enrere una prolífica carrera literària.

Ackroyd, P. *Shakespeare: la biografia*. Barcelona: Edhasa, 2008. 92 (Sha) Ack

Burgess, A. *Shakespeare*. Barcelona: Península, 2006. 92 (Sha) Bur

Wells, Stanley W. *Conversaciones con Shakespeare*. Barcelona: Oniro, 2008. 92 (Sha) Wel

EL POETA

Shakespeare va començar la seva trajectòria literària amb la poesia. El poema eròtic *Venus i Adonis* fou la primera obra de l'autor anglès que veié la llum. La seguiria un altre poema, *La violació de Lucrecia*, més llarg i tradicional que l'anterior. La seva faceta poètica, però, no va ser gaire valorada fins el segle XIX, en què els poetes romàntics reivindicaren els *Sonets* com a obra de gran qualitat. Són 154 poemes que van editar-se per primera vegada en 1609. La influència petrarquista es nota en tots i cadascun dels poemes, sobretot del seu *Cançoner*. Les relacions amoroses constitueixen el corpus temàtic de l'obra.

La tòrtora i el fènix és un dels poemes menys coneguts de Shakespeare. És un poema curt, dividit en tretze estrofes, de quatre versos cadascuna, seguit d'un cant funeràri de cinc estrofes. Sempre s'ha considerat un poema fosc i sense una interpretació unànime. Alguns estudiosos han considerat que al darrere hi ha oculta una confessió de catolicisme de l'autor.

Burrow, C (ed). *The complete sonnets and poems*. Oxford: Oxford University Press, 2002. P 841 Sha

Shakespeare, W. *Els sonets*. Barcelona: Edicions 62, 2003. P 841 Sha

Shakespeare, W. *El tòrtora y fènix*. Barcelona: Herder, 1997. P 841 Sha

LES COMÈDIES

La comèdia tendeix a allò general, també a l'obra de Shakespeare. Es tracten els temes amb lleugeresa, lluny de la serietat de la tragèdia. La comèdia de Shakespeare segueix aquest precepte però, a més a més, es caracteritza, per la importància donada a la trama, amb l'amor com un dels seus temes més recurrents. Un altre aspecte molt comú són les disfresses i la confusió d'identitats, fenomen totalment original del escriptor anglès, ja que no és present en cap dels models que pren com a referència.

Shakespeare, W. *A bon fi, tot li és camí*. Barcelona: Institut del Teatre/Bruguera, 1980. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Al vostre gust*. Barcelona: Institut del Teatre/Bruguera, 1983. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Comèdies (Somni d'una nit d'estiu, Al vostre gust i Nit de reis)*. Barcelona: Institut del Teatre/Bruguera, 1981. T 841 Sha

Shakespeare, W. *La doma de la furia*. El mercader de Venècia. Barcelona: Planeta, 1998. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Els dos cavallers de Verona*. Barcelona: Vicens Vives, 1991. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Molt soroll per res*. Barcelona: Vicens Vives, 1991. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Nit de reis*. Barcelona: Vicens Vives, 2006. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Somni d'una nit d'estiu*. Barcelona: Vicens Vives, 2005. T 841 Sha

Shakespeare, W. *La tempesta*. Barcelona: Proa, 1998. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Treball d'amor perdut*. Barcelona: Bruguera, 1984. T 841 Sha

Organització:

Ajuntament
de Sabadell
Biblioteques Municipals

Hi col·labora:

Diputació
Barcelona | Àrea de Cultura

bims

www.sabadell.cat/bims

Guia de lectura

Hi ha ben pocs clàssics de la literatura universal que, al costat del prestigi i dels mèrits intrínsecs que els experts els hi reconeixen, conservin un atractiu tan vigent i majoritari com William Shakespeare. A part de les constants representacions de la seva obra en teatres de tot el món, el poeta i dramaturg anglès ha estat objecte, durant quatre segles, d'una quantitat ingent d'edicions, d'estudis, de publicacions especialitzades i de traduccions. A tot el món occidental, l'interès col·lectiu per l'obra de Shakespeare no tan sols no decau, sinó que sembla que cada any que passa es faci sentir més la seva presència com a referent dels neguits, la sensibilitat i els humors de la condició humana, més enllà de les fronteres i del pas del temps. N'és un bon indicatiu el fet que una ciutat com la nostra decideixi celebrar aquesta tardor un cicle anomenat Sabadell Shakespeare, ben bé perquè li ve de gust, sense el pretext de cap centenari ni de cap commemoració associada amb xifres rodones. D'entre les moltes entitats sabadellenques que participen en aquest cicle, les Biblioteques Municipals de Sabadell (BiMS), apart d'acollir algunes de les activitats programades, hi fan la seva aportació amb aquesta guia de lectura que recull part del fons d'obres escrites per William Shakespeare, tant en la llengua original com en traduccions al català i al castellà, al costat d'obres d'iniciació o d'estudi més aprofundit de la seva figura i de la seva producció poètica i dramàtica.

Joan Sellent

SHAKESPEARE

Poesia i dramaturgia d'un mite

LES TRAGÈDIES

Les gregues són les tragèdies per excel·lència i és en aquestes en les que Shakespeare troba el seu model, tot i que afegeix un punt d'innovació. A diferència dels herois grecs, els shakespeareans no s'enfronten al destí ni a cap pla diví, sinó que els seus problemes deriven de la naturalesa humana. El model d'heroi tràgic present a Shakespeare és l'home noble que gaudeix d'un status i la prosperitat de la societat, però que té una debilitat moral o defecte que condueix a la seva caiguda.

Shakespeare, W. *Antoni i Cleopatra*. Barcelona: Bruguera, 1980. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Cimbelí*. Barcelona: Bruguera, 1982. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Enric VI*. Barcelona: Vicens Vives, 1990. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Enrique IV*. Madrid: Espasa Calpe, 2000. T 841 Sha

Shakespeare, W. *El rei Joan*. Barcelona: Vicens Vives, 1991. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Ricardo II*. Madrid: Cátedra, 1997. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Ricardo III*. Madrid: Valdemar, 1996. T 841 Sha

SHAKESPEARE I ELS TRADUCTORS

No va ser fins el 1880 que es va començar a traduir Shakespeare al català, però d'una forma parcial, fragmentària. La primera traducció completa d'una obra shakespeareana fou la realitzada per Artur Masriera, amb *Hamlet*. En els anys següents les traduccions se succeïren de la mà de Josep Carner, Carles Capdevila, Joan Puig i Ferrater, Salvador Oliva, Joan Sallent, etc.

Shakespeare, W. *Conte d'hivern*. Traducció de Josep M. de Segarra. Barcelona: Bruguera, 1983. T 841 Sha

Kurosawa, A. *Trono de sangre* (1957)

DVD Tro

Lliurement basada en l'obra *Macbeth*

Luhrman, B. *Romeo + Julieta* (2003)

DVD Rom

Mankiewicz, J. *Julio César* (2008)

DVD Jul

Amb Marlon Brando en el paper de Marco Antonio

Moshinsky, E. *El sueño de una noche de verano* (2004)

DVD Sue

Olivier, L. *Hamlet* (1948)

DVD 792 Ham

Parker, O. *Othello*

DVD Oth

Welles, O. *Macbeth* (1948).

DVD Mac

Zeffirelli, F. *Romeo y Julieta* (1968)

DVD Rom

Amb Elizabeth Taylor i Richard Burton

SHAKESPEARE PER NENS I NENES

Alexandri, F. *Shakespeare*. Barcelona: Parramón, 2005. 192 (Sha) Ale

Deary, T. *Las 10 mejores obras de Shakespeare*. Barcelona: Molino, 1998. 1841.3 (Sha) Dea

Shakespeare, W. *Romeo & Julieta*. Madrid: SM, 2008. IC Sha

Shakespeare, W. *Somni d'una nit d'estiu*. Alzira: Bromera, 2007. I792 Sha

Shakespeare, W. *La tempestad*. Madrid: Encuentro, 2008. IT 841 Sha

Shakespeare, W. *Otel·lo*. Barcelona: Bruguera, 1979. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Titus Andrònic*. Barcelona: Vicens Vives, 1991. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Tragèdies I (Hamlet, El rei Lear i Macbeth)*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra/Destino, 2003. T 841 Sha

Shakespeare, W. *Tragèdies romanes (Titus Andrònic, Juli Cèsar, Antoni i Cleopatra i Coriolà)*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra/Destino, 2006. T 841 Sha

LES TRAGÈDIES HISTÒRIQUES

En la classificació que es fa de l'obra de Shakespeare es consideren com a obres històriques les que tenen com a tema la història d'Anglaterra. Per crear-les l'autor anglès va prendre com a referència les *Cròniques angleses* de Rafel Hollinshed, a partir del qual va reunir material sobre els reis britànics. S'han fet moltes interpretacions sobre la politització o no d'aquest tipus de tragèdies. Hi ha crítics que pensen que les tragèdies històriques formen un tot destinat a imposar al públic de l'època la mateixa ideologia de les *Cròniques* de Hollinshed, però en l'actualitat hi ha una tendència a considerar que la única cosa que uneix totes les obres és el tema, la història d'Anglaterra, no la intenció.

Shakespeare, W. *Tragèdies romanes (Titus Andrònic, Juli Cèsar, Antoni i Cleopatra i Coriolà)*. Traducció de Salvador Oliva. Barcelona: Destino, 2006. T 841 Sha

SHAKESPEARE AL CINEMA

Ja en temps del cinema mut es van fer múltiples adaptacions de l'obra shakespeareana. Amb l'arribada del so el fenomen s'incrementà i en l'actualitat es poden trobar revisions de les obres de Shakespeare de gran qualitat. Els seus arguments han estat traslladats a totes les èpoques i ambients. És l'autor clàssic més adaptat al cinema, en total s'han produït prop de 250 pel·lícules basades en textos de Shakespeare. *Hamlet* encapçala la llista de les obres més vegades adaptada al cinema.

Branagh, K. *Hamlet* (1996)

DVD Ham

Branagh, K. *Mucho ruido y pocas nueces* (1993)

DVD Muc

Branagh, k. *Enrique V* (1985)

DVD Enr

Branagh, K. *Trabajos de amor perdidos*. (2000)

DVD Tra

Gold, J. *El mercader de Venecia*. (2005)

DVD Mer

Kurosawa, A. *Ran* (1985)

DVD Ran

Adaptació de *El rei Lear*

SHAKESPEARE I LA CRÍTICA

Bate, J. *El genio de Shakespeare*. Madrid: Espasa, 2000. 841.3 (Sha) Bat

Bloom, H. *Shakespeare, la invención de lo humano*. Barcelona: Anagrama, 2002.

841.3 (Sha) Blo

Johnson, S. *Prefaci a les obres dramàtiques de William Shakespeare*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2004.

841.3 (Sha) Joh

Lampedusa, T. *Shakespeare*. Barcelona: Nortedur, 2009. 841.3 (Sha) Tom

Oliva, S. *Introducció a Shakespeare*. Barcelona: Empúries, 2000. 841.3 (Sha) Oli

RECURSOS ELECTRÒNICS

OpenSource Shakespeare: an experiment in literary techonology
<http://www.opensourceshakespeare.org/>

Mr. William Shakespeare and the Internet
<http://shakespeare.palomar.edu/>

The Complete Works of William Shakespeare
<http://shakespeare.mit.edu/works.html>

Festival Shakespeare de Mataró
<http://www.festivalshakespeare.com/>

Traductors de Shakespeare al català
http://www.pencatala.cat/ctdl/autors_traduits/william_shakespeare/bibliografia/shakespeare_en_catal_traductors_bm.php

Blog: Shakespeare total
<http://shakespeareobra.wordpress.com/>

WILLIAM